

OCENA SYTUACJI W HANDLU ZAGRANICZNYM W I PÓŁROCZU 2016 ROKU (na podstawie danych wstępnych GUS)

Synteza

Według wstępnych danych GUS, **wartość eksportu towarów z Polski w I półroczu 2016 r. osiągnęła 90,5 mld EUR, czyli była wyższa o 2,1% niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.** Natomiast **import do Polski pozostał na zbliżonym poziomie, co rok wcześniej w tym samym okresie, tj. 86,3 mld EUR. Wyniki te przełożyły się na zwiększenie nadwyżki o ponad 2 mld EUR, do ok. 4,2 mld EUR.**

Niska dynamika eksportu po sześciu miesiącach 2016 r. była rezultatem **wyhamowania tempa wzrostu wywozu do krajów rozwiniętych** (wzrost o 3,1%, do 78,5 mld EUR) oraz utrzymania tendencji do spadku sprzedaży na rynki słabiej rozwinięte (o 4,3%, do 11,9 mld EUR).

Eksport do UE wzrósł o 2,4% (do ok. 72,3 mld EUR), w tym szybciej do krajów spoza strefy euro (o 2,6%), niż do państw strefy euro (o 2,3%). Wśród ważniejszych unijnych rynków najszybciej zwiększyła się sprzedaż do: Irlandii (o 15,6%), Słowenii (o 13,2%), Rumunii oraz Hiszpanii (po 10,2%), Szwecji (o 7,9%), Litwy i Włoch (o 4,3%) oraz Francji (o 4,2%).

Zdecydowanie szybciej niż przeciętnie wzrósł eksport do pozaunijnych rynków rozwiniętych, tj. o 12,1%, do ok. 6,3 mld EUR. Wynikało to z dynamicznego zwiększenia sprzedaży do: USA (o 17,2%), Szwajcarii (o 15,6%), Kanady (o ok. 12%), Japonii (o 7%) oraz Izraela (o 28%).

W przypadku eksportu na rynki WNP, po dwóch latach głębokich spadków, w okresie pierwszych sześciu miesięcy br. odnotowano jego wzrost na poziomie 2,4% (do ok. 4,9 mld EUR), w tym na Ukrainę o 10,9% oraz na Białoruś o 7,3%. Trend spadkowy odwrócił się również w wywozie do Rosji (wzrost sprzedaży o 0,5%).

Niekorzystnie w pierwszym półroczu 2016 r. kształtował się eksport do pozostałych rynków słabiej rozwiniętych i rozwijających się (poza WNP). Po dynamicznym jego wzroście w 2015 r. (o ok. 14%), w okresie styczeń-czerwiec br. zmniejszył się o 8,3% (do ponad 7 mld EUR). O takim wyniku zdecydował spadek wywozu m.in. do: Turcji (o 11,2%), Chin (o 5,9%), Arabii Saudyjskiej (o 8,7%), Zjednoczonych Emiratów Arabskich (o ok. 28%) oraz Meksyku (o ok. 20%). Z drugiej strony wśród ważniejszych z tej grypy rynków szybko zwiększył się eksport do Singapuru (ponad 2,6-krotnie), Indii (o ponad 50%), Republiki Korei (o ok. 12%) oraz Serbii (o ok. 5%).

W przekroju towarowym kontynuowany był trend dynamicznego wzrostu eksportu wyrobów przemysłu lekkiego (o 16,8%). Szybciej niż przeciętnie wzrósł również wywóz wyrobów ceramicznych (o 6,5%), wyrobów przemysłu chemicznego (o 5,6%), wyrobów przemysłu drzewno-papierniczego (o ok. 6,1%) oraz dominujących w polskiej wymianie z zagranicą, wyrobów elektromaszynowych (o 3,1%). Z kolei wolniej niż przeciętnie wzrosła sprzedaż artykułów rolno-spożywczych (o 1,1%), zaś spadki nastąpiły m.in. w eksporcie wyrobów metalurgicznych (o 8%) oraz produktów mineralnych (o ok. 25%).

1. Koniunktura w gospodarce światowej i na głównych rynkach

Według lipcowych prognoz MFW, w 2016 r., podobnie jak w 2015 r., globalna gospodarka wzrośnie o 3,1%. Jest to korekta *in minus* o 0,1 pkt. proc. w porównaniu z prognozami kwietniowymi. Zmiana tych oczekiwań odzwierciedla spodziewane konsekwencje makroekonomiczne oraz wzrost niepewności inwestorów w związku z czerwcowym wynikiem referendum w Wielkiej Brytanii. Jakkolwiek wydarzenia w Wielkiej Brytanii cały czas trwają i trudno zdecydowanie określić ich potencjalne konsekwencje, to przewiduje się, że **skutki Brexitu będą skoncentrowane na rozwiniętych gospodarkach europejskich, przy względnie umiarkowanym wpływie na inne rynki.**

Poza tym czynnikiem (Brexitem), pierwsze miesiące 2016 roku upłynęły zgodnie z wcześniejszymi oczekiwaniami w odniesieniu do rynków rozwiniętych, a w przypadku gospodarek wschodzących przyniosły wzrost przekraczający nieznacznie wcześniejsze prognozy. Dynamika produktywności była na niskim poziomie, a inflacja pozostała poniżej celu inflacyjnego w większości gospodarek.

Tabela 1. Zmiany prognoz MFW z lipca 2016 wobec prognoz z kwietnia 2016 (% w ujęciu r/r).

	2015	Prognoza		Różnica w stosunku do prognoz z kwietnia	
		2016	2017	2016	2017
Świat	3,1	3,1	3,4	-0,1	-0,1
Kraje rozwinięte	1,9	1,8	1,8	-0,1	-0,2
Stany Zjednoczone	2,4	2,2	2,5	-0,2	0,0
Strefa euro	1,7	1,6	1,4	0,1	-0,2
Niemcy	1,5	1,6	1,2	0,1	-0,4
Francja	1,3	1,5	1,2	0,4	-0,1
Włochy	0,8	0,9	1	-0,1	-0,1
Hiszpania	3,2	2,6	2,1	0,0	-0,2
Japonia	0,5	0,3	0,1	-0,2	0,2
Wielka Brytania	2,2	1,7	1,3	-0,2	-0,9
Kanada	1,1	1,4	2,1	-0,1	0,2
Kraje rozwijające się	4,0	4,1	4,6	0,0	0,0
WNP	-2,8	-0,6	1,5	0,5	0,2
Rosja	-3,7	-1,2	1	0,6	0,2
z wyłączeniem Rosji	-0,6	1,0	2,5	0,1	0,2
Rozwijające się kraje Azji	6,6	6,4	6,3	0,0	0,0
Chiny	6,9	6,6	6,2	0,1	0,0
Indie	7,6	7,4	7,4	-0,1	-0,1

Źródło: DSR na podstawie danych MFW.

Poprawa sytuacji na rynkach finansowych rozpoczęła się w połowie lutego i kontynuowana była aż do końca I półrocza 2016 r. Obniżenie nadwyżki produkcyjnej ropy doprowadziło do wzrostu jej cen, poprawiając sytuację finansową państw eksportujących ten surowiec. W pozostałych częściach świata, oczekiwania wobec powolnej normalizacji polityki monetarnej przez banki centralne skutkowały obniżeniem rentowności obligacji skarbowych i korporacyjnych.

W drugim kwartale 2016 r. nieco słabszy niż oczekiwano wzrost odnotowano w **Stanach Zjednoczonych** (1,2%)¹. Wpływ na to miał m.in. mocny dolar oraz niski poziom inwestycji w sektorze energetycznym. W II połowie roku czynniki te powinny odgrywać mniejszą rolę, a ewentualne skutki Brexitu prawdopodobnie zostaną złagodzone niższym poziomem stóp procentowych. Przewiduje się, że wzrost gospodarczy USA przyspieszy w kolejnych kwartałach, a w skali całego roku wyniesie 2,2%.

W **strefie euro** wzrost gospodarczy w I półroczu miesiącach przekroczył prognozy ekspertów. Było to spowodowane silniejszym popytem wewnętrznym oraz wzrostem poziomu inwestycji. Wg analityków MFW powolne reformy sektora bankowego mogą być ryzykiem dla przyszłego wzrostu gospodarczego krajów strefy euro (wzrost w całym 2016 r. oceniamy na 1,6%). Po pierwszych sześciu miesiącach 2016 r. względnie dobrze kształtowała się sytuacja w Hiszpanii, która w stosunkowo szybkim tempie odbudowuje się z kryzysu i według przewidywań analityków w 2016 r. wzrośnie o 2,6%. Problemów nie przełamały pozostałe państwa notujące recesję w ostatnich latach, a mianowicie Włochy i Grecja. W przypadku gospodarki niemieckiej, będącej największym polskim partnerem handlowym, prognoza wzrostu została podwyższona o 0,1 pkt. proc. do poziomu 1,6%.

¹ Dane dot. kwartalnych wzrostów PKB są danymi wyrównanymi sezonowo, podejście od strony wydatkowej. Ujęcie r/r. Źródło OECD.

Relatywnie wysoki wzrost gospodarczy w **Wielkiej Brytanii** w drugim kwartale (2,2% r/r) stracił na znaczeniu po czerwcowym referendum. W najbliższym czasie kluczowy dla rozwoju sytuacji w tym kraju będzie przebieg negocjacji w sprawie opuszczenia UE oraz stabilizacja pozycji nowego rządu. Ze względu na duży poziom niepewności na rynkach, kwietniowe prognozy wzrostu PKB zostały w lipcu obniżone o 0,2 pkt. proc., do 1,7% na rok 2016 oraz o 0,9 pkt. proc., do 1,3% na rok 2017.

Pomimo pogorszenia wskaźnika inflacji oraz niskiego poziomu popytu wewnętrznego, koniunktura gospodarcza w **Japonii** była nieco lepsza niż przewidywano w pierwszych miesiącach 2016 roku. W połączeniu z odroczeniem podwyżki opodatkowania konsumpcji, mogłoby to znacząco podnieść oczekiwany wzrost gospodarczy za cały rok, jednak bardzo silna pozycja jena - dodatkowo umocniona po brytyjskim referendum - przełożyła się na obniżenie prognoz o 0,2 pkt. proc. (do poziomu 0,3%).

Tabela 2. Zmiany PKB na głównych rynkach w okresie I kw. 2015 – II kw. 2016* (w %, ujęcie r/r).

	2015				2016	
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.
Unia Europejska	1,7	1,9	1,9	2,0	1,8	1,8
Strefa euro	1,3	1,6	1,6	1,7	1,7	1,6
Polska	3,8	3,2	3,4	4	2,6	3,1
Niemcy	1,1	1,8	1,7	1,3	1,8	1,7
Wielka Brytania	2,9	2,3	2	1,8	2	2,2
Czechy	4,6	5	4,8	4	3	2,6
Francja	1,3	1,1	1,1	1,3	1,4	1,4
Włochy	0,1	0,5	0,8	1,1	1,0	0,8
Szwecja	3,1	3,6	4,1	4,8	4,1	3,1
Słowacja	3,1	3,5	3,8	4	3,7	3,7
Węgry	3,7	2,6	2,3	2,7	0,6	1,7
Hiszpania	2,7	3,2	3,4	3,5	3,4	3,2
USA	3,3	3	2,2	1,9	1,6	1,2

Źródło: DSR na podstawie danych OECD. *Dane wyrównane sezonowo, podejście od strony wydatkowej.

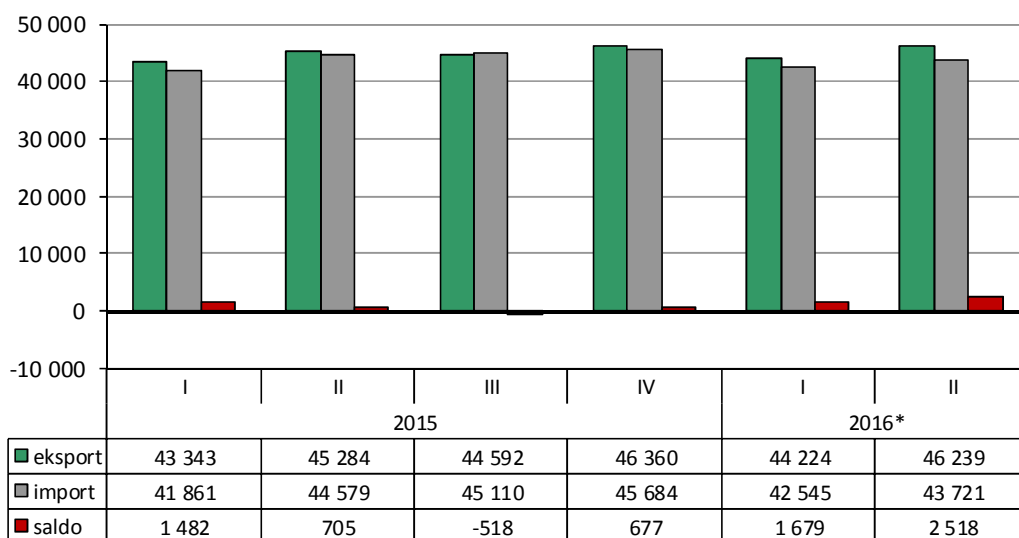
Największe **gospodarki wschodzące** w ostatnich miesiącach rozwijały się nieco lepiej, niż przewidywano. Sytuacja w Chinach poprawiła się ze względu na odpowiednią politykę monetarną i fiskalną, natomiast wyższe ceny ropy pozwoliły na poprawę koniunktury w Rosji oraz Brazylii. Skutkiem powyższych uwarunkowań była korekta *in plus* prognoz wzrostu PKB o 0,1 pkt. proc., do 6,6% dla Chin, o 0,5 pkt. proc. dla Brazylii oraz o 0,6 pkt. proc. dla Rosji.

2. Obroty towarowe ogółem

I półrocze 2016 r. przyniosło spowolnienie tempa wzrostu polskiego eksportu do 2,1% (90,5 mld EUR) oraz spadek importu o 0,2% (86,3 mld EUR). Wyniki te przełożyły się na blisko 2-krotne zwiększenie nadwyżki obrotów towarowych, do poziomu 4,2 mld EUR.

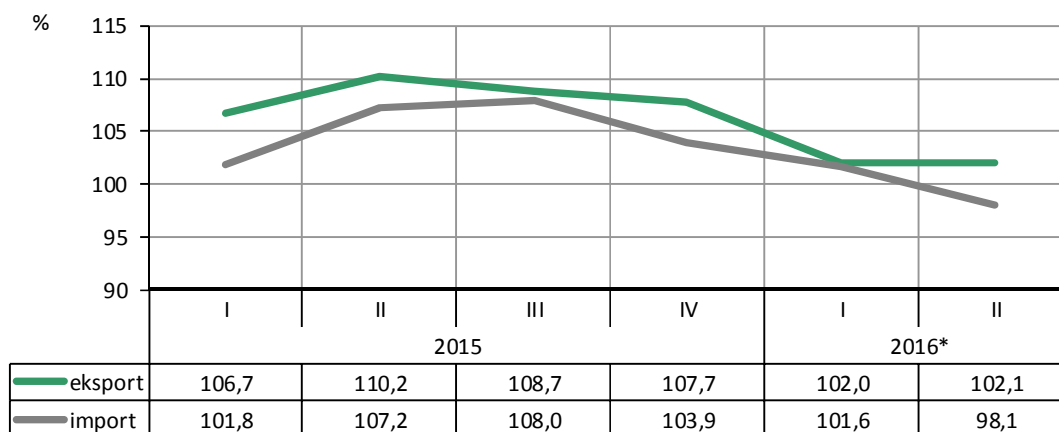
Warto tutaj podkreślić, że na notowaną w I półroczu br. niską dynamikę obrotów towarowych w ujęciu euro, wpływ miała deprecjacja naszej waluty wobec euro (o ponad 5%). O tyle samo, w omawianym okresie, złoty osłabił się w stosunku do drugiej, najważniejszej w naszych rozliczeniach waluty, tj. dolara. W konsekwencji, w ujęciu euro oraz dolarowym nasze obroty notowały zdecydowanie niższą dynamikę niż w ujęciu złotowym, w którym eksport zwiększył się o 6,4%, a import o 4%.

Wykres 1. Obroty towarowe w okresie I kw. 2015 – II kw. 2016 (w mln EUR).

Źródło: DSR MR na podstawie danych GUS, *dane wstępne.

Wykres 2. Dynamika eksportu i importu w okresie I kw. 2015 – II kw. 2016 (r/r).

Źródło: DSR MR na podstawie danych GUS, *dane wstępne.

Tabela 3. Obroty towarowe Polski ogółem w okresie I półrocza 2016 r.

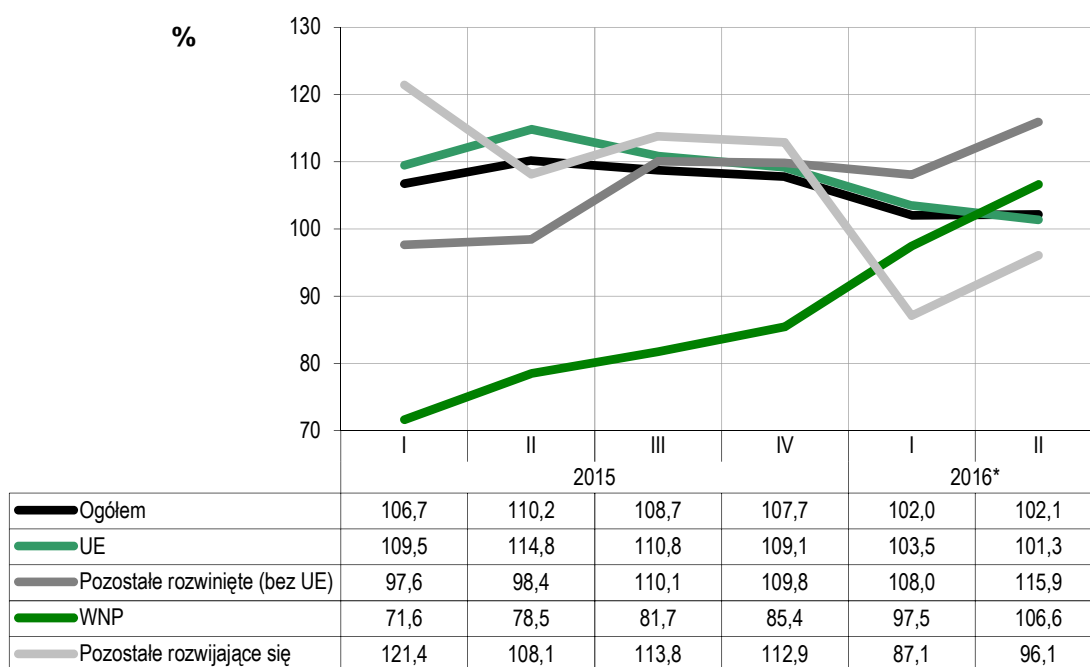
I półrocze 2015			I półrocze 2016*			Dynamika (r/r)	
Eksport	Import	Saldo	Eksport	Import	Saldo	Eksport	Import
<i>w USD</i>							
99 680	97 191	2 489	100 751	96 055	4 696	101,1	98,8
<i>w PLN</i>							
369 264	360 150	9 114	392 881	374 685	18 196	106,4	104,0
<i>w EUR</i>							
88 626	86 440	2 187	90 463	86 266	4 197	102,1	99,8

Źródło: DSR MR na podstawie danych GUS; * dane wstępne.

3. Zmiany obrotów w przekroju geograficznym

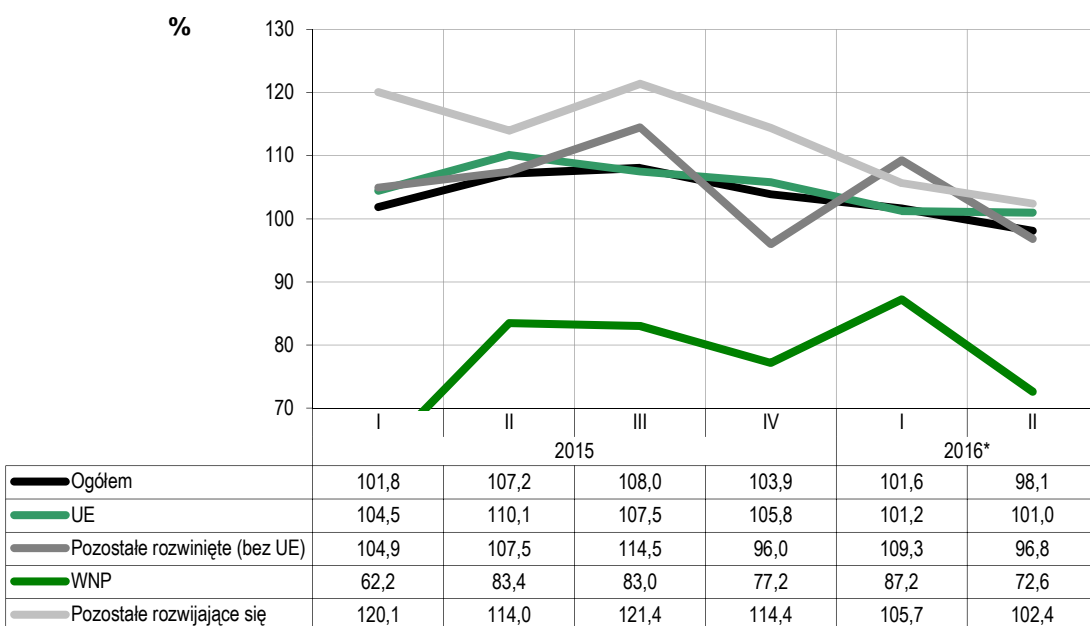
W I półroczu br. eksport na rynki rozwinięte gospodarczo zwiększył się o 3,1% (do 78,5 mld EUR), czyli o 1 pkt. proc. szybciej niż przeciętnie, jakkolwiek 3,4-krotnie wolniej niż w 2015 r. Przywóz z tej grupy państw wyhamował do wzrostu o 1,3% (blisko 59 mld EUR) wobec 6,8% w 2015 r. Wyniki te przełożyły się na zwiększenie dodatniego salda wymiany z państwami rozwiniętymi gospodarczo o 1,6 mld EUR, do 19,5 mld EUR.

Wykres 3. Dynamika eksportu do grup rynków w okresie I kw. 2015-II kw. 2016 (w ujęciu r/r).

Źródło: DSR MR na podstawie danych GUS, * dane wstępne.

Wykres 4. Dynamika importu z grup rynków w okresie I kw. 2015-II kw. 2016 (w ujęciu r/r).

Źródło: DSR MR na podstawie danych GUS, * dane wstępne.

Słaba dynamika obrotów z krajami rozwiniętymi była konsekwencją spowolnienia wymiany z Unią Europejską, która jest odbiorcą 80% naszego eksportu oraz realizuje ponad 60% importu. W okresie styczeń-czerwiec 2016 r. sprzedaż na rynki unijne zwiększyła się zaledwie o 2,4% (do prawie 72,3 mld EUR), podczas gdy w 2015 r. był to wzrost na poziomie 11%.

Wśród państw UE wzrost eksportu odnotowano do 17 z nich, w tym do 13 był on szybszy niż średni dla UE. Na tle niskiego tempa wzrostu eksportu do całego ugrupowania, korzystnie wyróżniał się dynamiczny wzrost sprzedaży na następujące rynki:

- Irlandii - o 15,5%, do 0,34 mld EUR;
- Słowenii - o ponad 13%, do 0,34 mld EUR;
- Hiszpanii – o ponad 10%, do 2,6 mld EUR;
- Rumunii – o ponad 10%, do 1,5 mld EUR oraz
- Szwecji - o 7,9%, do 2,6 mld EUR.

Szybciej niż przeciętnie zwiększył się także wywóz na rynek naszego głównego partnera handlowego, Niemiec oraz do Czech (w obu przypadkach o 3,3%), z tym że były to wzrosty po ok. 3,5-krotnie wolniejsze niż w 2015 r.

Wyhamowanie wywozu do Niemiec było konsekwencją spadku eksportu *maszyn i urządzeń elektrycznych oraz ich części* (o 2%) oraz stagnacji w eksporcie *kotłów, maszyn i urządzeń mechanicznych i ich części*. Z drugiej strony szybko wzrósł wywóz *pojazdów oraz ich części i akcesoriów* (o ponad 11%) oraz *mebli, pościeli, materacy itp.* (o ponad 9%).

Szczególnie niekorzystne zmiany odnotowano w eksporcie do Wielkiej Brytanii i Niderlandów. Po dynamicznym jego wzroście w 2015 r. (na poziomie po ok. 15%), I półrocze 2016 r. przyniosło jego spadek – po ok. 1%. Taka zmiana w przypadku rynku brytyjskiego była rezultatem spadku wywozu dominujących w obrotach *pojazdów oraz ich części i akcesoriów* (o ponad 6%) oraz *kotłów, maszyn i urządzeń mechanicznych i ich części* (o 1,3%), a niderlandzkiego ze zmniejszenia sprzedaży *kotłów, maszyn i urządzeń mechanicznych i ich części* (o 0,6%) oraz *paliw mineralnych, olejów mineralnych i produktów ich destylacji* (o 40%).

W I półroczu 2016 r. wyraźnie spowolnił także przywóz z UE – wzrost o 1,1% (53 mld EUR), podczas gdy w całym 2015 r. zwiększył się on o 7%. Na taki wynik złożyły się z jednej strony spadki przywozu z ważniejszych rynków unijnych, tj.: Szwecji (o ok. 10%), Danii (o ok. 7%), Austrii (o ok. 6,5%), Włoch (o ok. 4,5%), Wielkiej Brytanii (o 0,8%) oraz Czech (o 0,6%), z drugiej zaś relatywnie wysokie wzrosty przywozu ze Słowacji (o 12%), Belgii (o 7,9%), Węgier (o 6,8%), Hiszpanii (o 5,8%). Import z Niemiec zwiększył się natomiast w tempie zbliżonym do wzrostu eksportu, tj. o 3,1%.

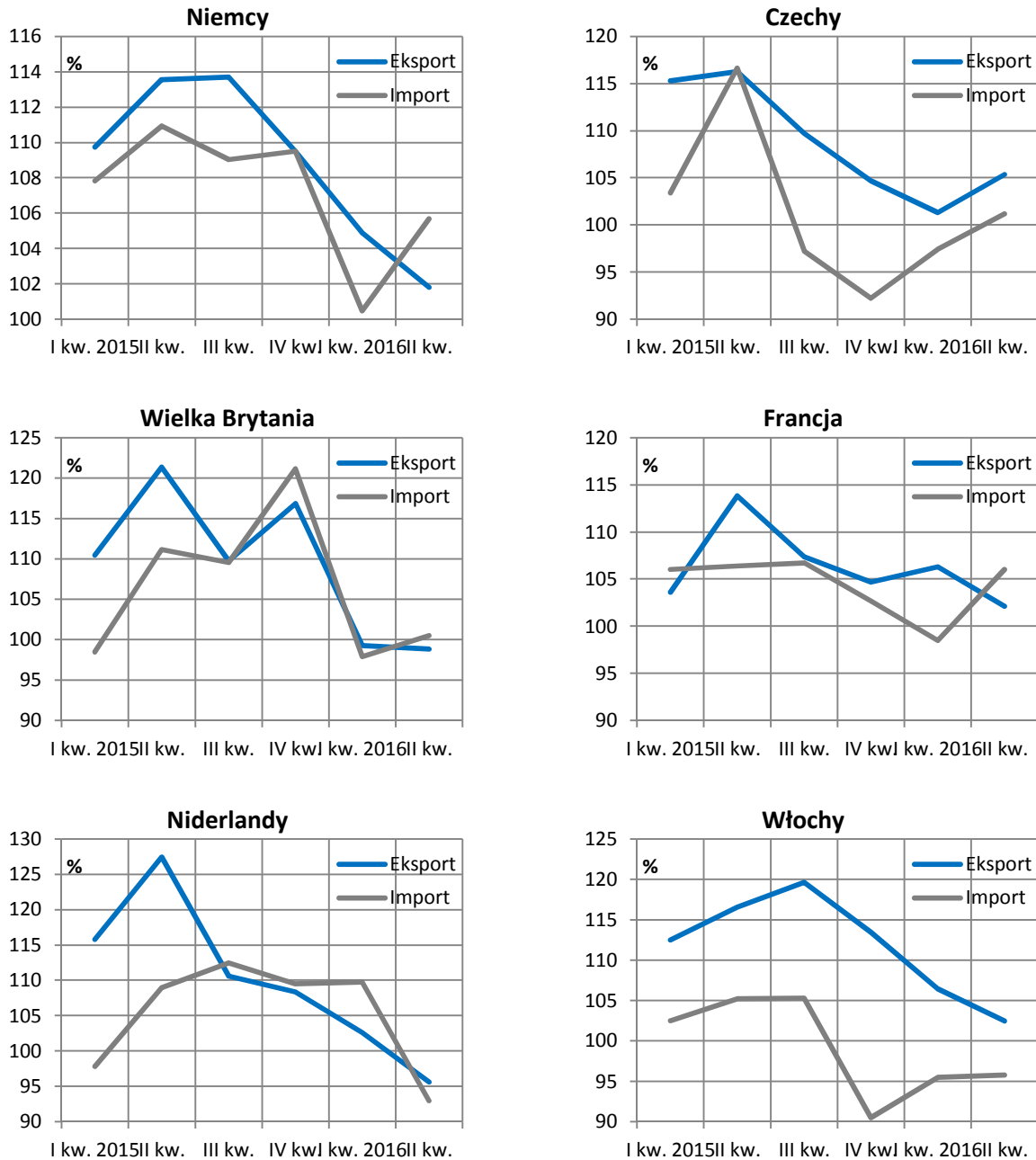
Nadwyżka obrotów z krajami unijnymi wyniosła 19,2 mld EUR i była wyższa niż przed rokiem o 1,1 mld EUR. Poprawę salda odnotowano z 17 krajami unijnymi, w tym najwyższą z: Włochami (o 0,4 mld EUR), Szwecją (o 0,35 mld EUR), Czechami (o 0,21 mld EUR), Niemcami (o 0,18 mld EUR), Rumunią Danią i Francją (po ok. 0,14 mld EUR) oraz Hiszpanią (o 0,13 mld EUR).

W przekroju przedmiotowym najbardziej poprawiło się saldo obrotów z UE w następujących pozycjach: *kotły, maszyny i urządzenia mechaniczne oraz ich części* (o blisko 0,7 mld EUR), *meble, pościel, materace, lampy, reklamy świetlne* (o prawie 0,5 mld EUR), *pojazdy oraz ich części i akcesoria* (o ponad 0,3 mld EUR), *odzież i dodatki odzieżowe, inne niż z dzianin* (o 0,23 mld EUR) oraz *statki, łodzie oraz konstrukcje pływające* (o 0,13 mld EUR).

Korzystne zmiany zdołały zawiązką skompensować pogorszenie stanu zrównowżenia m.in. w obrotach *paliwami mineralnymi, olejami mineralnymi i produktami ich destylacji* (o 0,58 mld EUR), *miedzią i wyrobami z miedzi* (o 0,24 mld EUR), *statkami powietrznymi, kosmicznymi i ich częściami*

(o 0,16 mld EUR), produktami farmaceutycznymi (o 0,15 mld EUR) oraz tytoniem i przetworzonymi namiastkami tytoniu (o 0,14 mld EUR).

Wykres 5. Dynamika polskiego handlu z wybranymi rynkami UE w okresie I kw. 2015-II kw. 2016* (r/r).

Źródło: DSR MR na podstawie danych GUS, *dane wstępne.

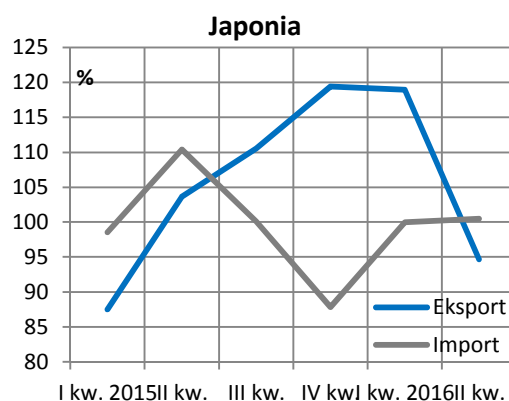
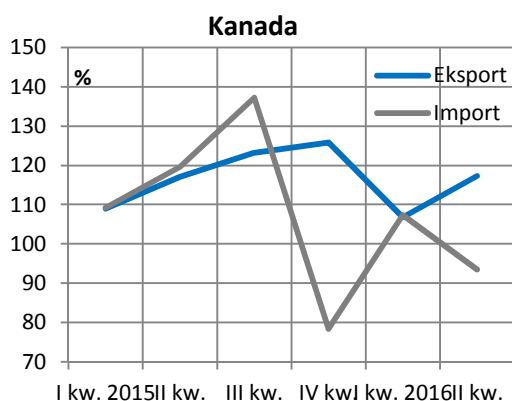
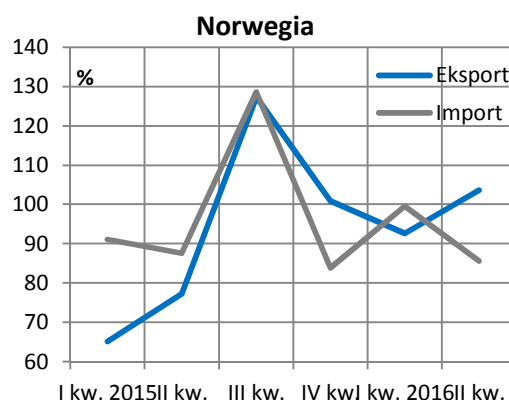
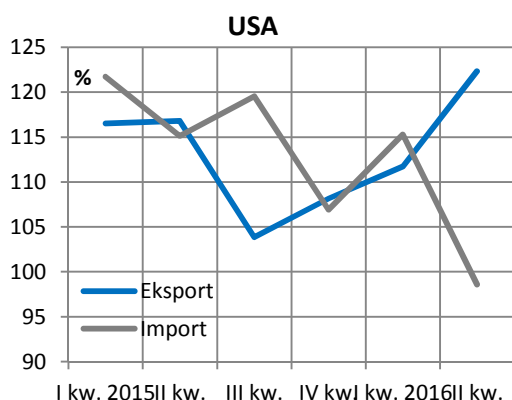
W pierwszej połowie 2016 r. pozytywne zmiany zaszły w wymianie handlowej z pozostałymi rynkami rozwiniętymi (spoza UE). Po notowanym do tej grypy krajów niewielkim wzroście eksportu w 2015 r. (o 3,8%), w okresie styczeń-czerwiec 2016 r. przyspieszył on do wzrostu o ponad 12% (do blisko 6,3 mld EUR). Z kolei import z nich zwiększył się o 2,6% (do ok. 6 mld EUR), co oznacza 2-krotne spowolnienie w stosunku do 2015 r. Zaowocowało to wygenerowaniem dodatniego salda obrotów w wysokości ponad 0,3 mld EUR, podczas gdy w analogicznym okresie poprzedniego roku notowano deficyt na poziomie 0,2 mld EUR.

Wyniki te były rezultatem korzystnie kształtujących się obrotów z następującymi rynkami:

- USA, gdzie zdecydowanie szybszy wzrost eksportu (ponad 17%) niż importu (6,5%) przełożył się na blisko 2-krotną redukcję deficytu, do 0,2 mld EUR;
- Szwajcarią, na rynek której eksport zwiększył się o 15,6%, import spadł o 2,2%, a nadwyżka obrotów wzrosła ponad 4-krotnie, do 0,17 mld EUR;
- Kanadą, w obrotach z którą notowano ponad 12% wzrost eksportu oraz niemalże stagnację importu (wzrost o 0,3%), co zaowocowało zwiększeniem nadwyżki o ok. 75 mln EUR, do ok. 530 mln EUR;
- Izraelem, gdzie w wyniku dynamicznego wzrostu eksportu (o 28%), przy wzroście importu o 11,4%, dodatnie saldo obrotów zwiększyło się o ok. 45 mln EUR, do ponad 110 mln EUR.

Wśród ważniejszych krajów wysoko rozwiniętych (spoza UE) poprawa stanu zrównoważenia obrotów nastąpiła również w wymianie z Norwegią (zwiększenie nadwyżki o ponad 60 mln EUR, do ok. 320 mln EUR), z tym, że inaczej niż w przypadku czterech wyżej wskazanych rynków, nie wynikało to z przyspieszenia eksportu na ten rynek, tylko z większego spadku importu (o ok. 8%) niż eksportu (o ok. 1%).

Wykres 6. Dynamika polskiego handlu z wybranymi rozwiniętymi rynkami pozaunijnymi w okresie I kw. 2015-II kw. 2016* (r/r).

Źródło: DSR MR na podstawie danych GUS, *dane wstępne.

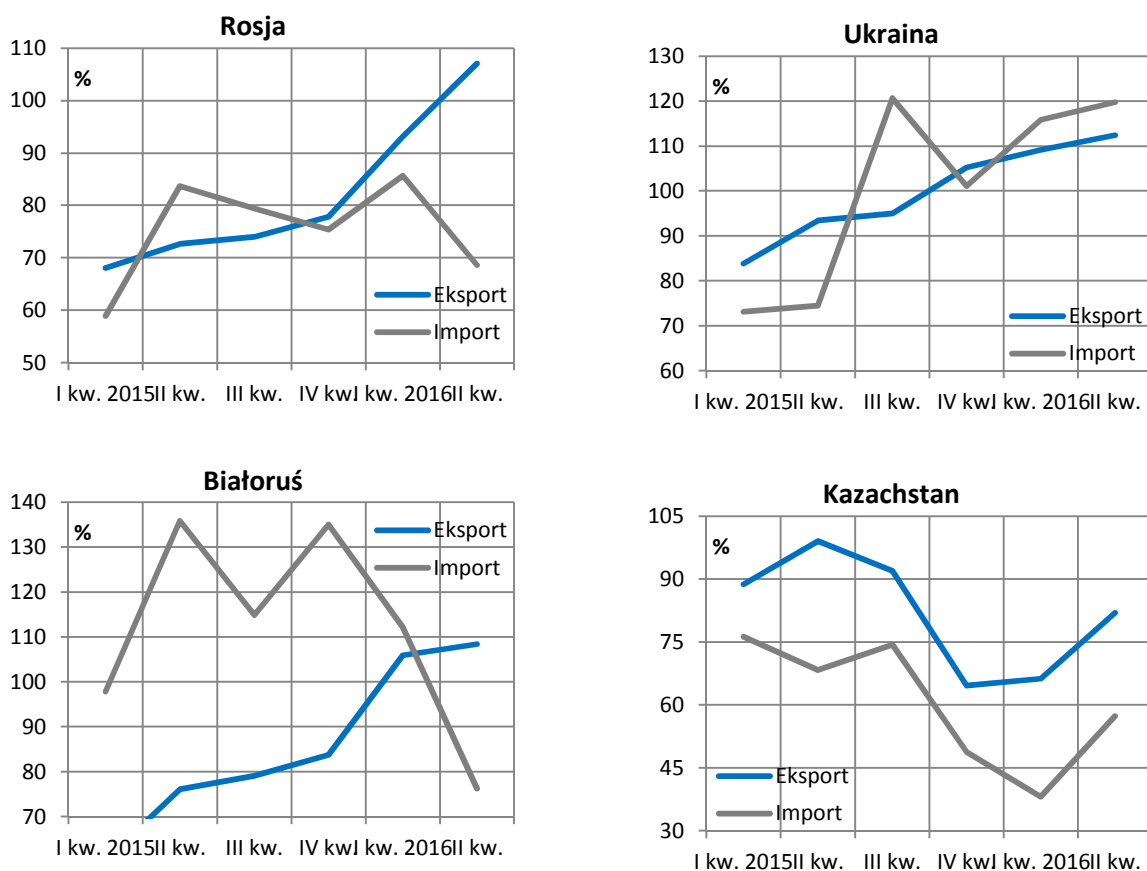
W okresie miesięcy 2016 r. odnotowano zmniejszenie obrotów z rynkami słabiej rozwiniętymi i rozwijającymi się – o 4,3% w eksporcie (do 11,9 mld EUR) oraz 3,2% w imporcie (27,3 mld EUR). O ile w przypadku eksportu oznacza to utrzymanie występującego w latach 2014-2015 spadkowego trendu, to w przypadku importu jego odwrócenie (w roku 2014 r. zwiększył się o 7,6%, w 2015 r. o 2,2%). Deficyt obrotów z tą grupą państw został zredukowany o blisko 0,4 mld EUR, do ok. 15,4 mld EUR.

W przypadku rynków WNP, po notowanych w latach 2014-2015 r. głębokich spadkach eksportu, I półrocze 2016 r. przyniosło jego wzrost o 2,4% (do blisko 4,9 mld EUR). Odwrócenie tej negatywnej tendencji wynikało z ożywienia wywozu na Ukrainę (wzrost o 10,9%) oraz na Białoruś (o 7,3%) oraz z niewielkiego, jakkolwiek wzrostu eksportu do Rosji (0,5%). Należy tutaj jednak odnotować, że na te wyniki duży wpływ miała relatywnie niska baza odniesienia z I półrocza 2015 r.

Z drugiej strony, dalsze spadki nastąpiły w imporcie z WNP (o ponad 20%, do 6,4 mld EUR), w tym z Rosji o ok. 25%. W przypadku Rosji już tradycyjnie było to konsekwencją zmniejszenia przywozu produktów mineralnych (o ok. 30%). Spadki przywozu odnotowano także z Białorusi (o ok. 8%) oraz Kazachstanu (o ponad 50%). Z drugiej strony dynamicznie zwiększył się przywóz z Ukrainy (o 17,8%), w tym dominujących w imporcie, *wyrobów nieszlachetnych i wyrobów z metali nieszlachetnych* o ponad 30%.

Wyniki obrotów z rynkami WNP zaowocowały redukcją deficytu o 1,8 mld EUR, do ok. 1,6 mld EUR. Korzystne zmiany stanu zrównoważenia wymiany zostały wygenerowane ze wszystkimi ważniejszymi partnerami handlowymi z WNP², w tym największe z Rosją (zmniejszenie deficytu o 1,6 mld EUR). Jednocześnie Rosja znalazła się na 1. miejscu na liście krajów z którymi notowaliśmy największą poprawę salda (z tym, że nadal pozostaje on na tyle głęboki, że jednocześnie rynek ten plasuje się na 2. pozycji - po Chinach - wśród krajów z którymi notujemy największy deficyt).

Wykres 7. Dynamika polskiego handlu z wybranymi rynkami WNP w okresie I kw. 2015-II kw. 2016* (r/r).

Źródło: DSR MR na podstawie danych GUS, *dane wstępne.

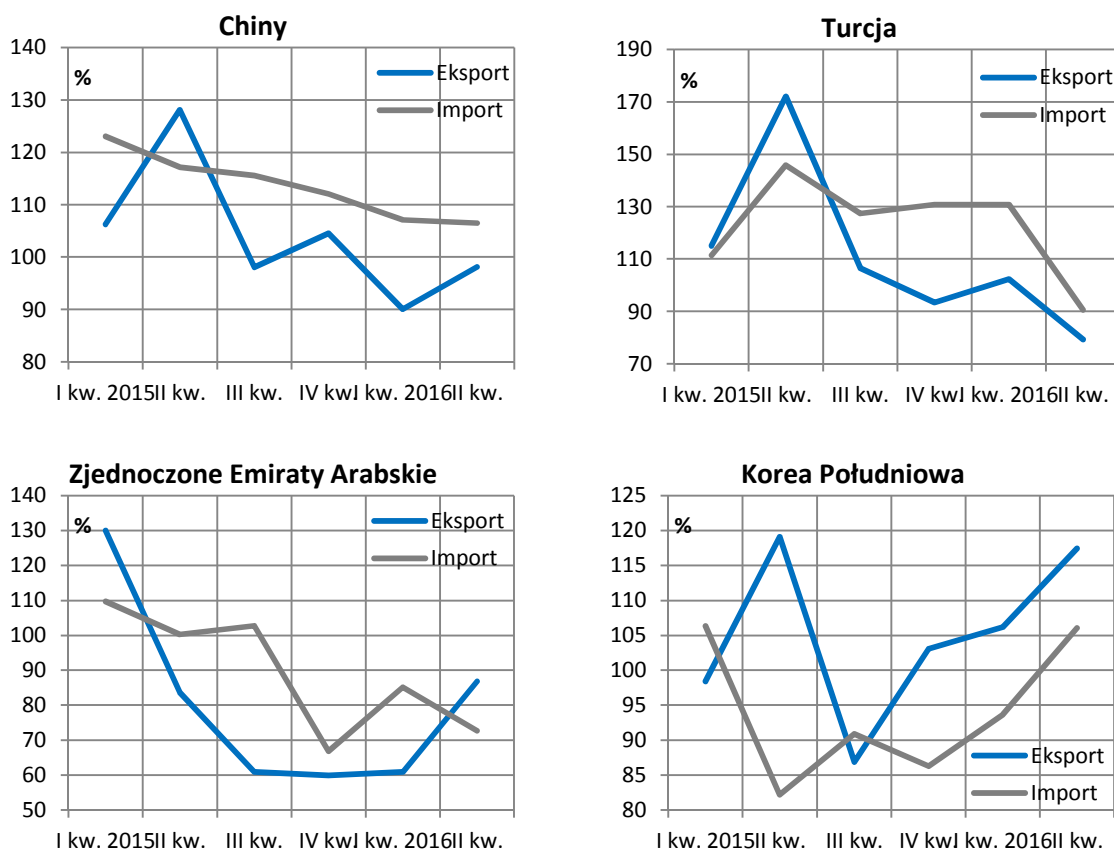
² Rosja, Ukraina, Białoruś, Kazachstan

Z niewielkim, jakkolwiek ożywieniem eksportu do WNP, kontrastują jego spadki do pozostałych rynków rozwijających się (poza WNP) – o ok. 8% (do blisko 7,1 mld EUR). Warto tutaj zaznaczyć, że analogicznie jak w przypadku rynków WNP, pewien wpływ na taki wynik miała baza odniesienia. W ostatnich latach eksport na te rynki rósł bardzo dynamicznie i obecnie porównujemy go z wysokim poziomem z I półrocza 2015 r.

Po stronie importu z krajów słabiej rozwiniętych utrzymał się natomiast wzrost, z tym że był on ponad 4-krotnie wolniejszy niż w całym roku 2015. W konsekwencji w I półroczu 2016 r. nastąpiło dalsze pogłębienie deficytu obrotów z tą grupą krajów – o blisko 1,5 mld EUR (do prawie 13,8 mld EUR), o czym w decydującej mierze zadecydowało pogorszenie bilansu wymiany z:

- Chinami, gdzie 6% spadek eksportu, przy 6,8% wzroście importu przełożył się na pogłębienie deficytu o 0,7 mld EUR, do 9,4 mld EUR;
- Turcją, na rynek której wywóz zmniejszył się o ponad 10%, import zwiększył o ok. 7,5%, a notowana przed rokiem nadwyżka w wysokości 250 mln EUR została przekształcona w deficyt (ok. 20 mln EUR);
- Arabią Saudyjską, w wymianie z którą dynamiczny wzrost importu (3,3-krotny) oraz spadek eksportu o ok. 9%, zadecydowały o ponad 2-krotnym zmniejszeniu nadwyżki wymiany, do ok. 130 mln EUR;
- Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi, gdzie głębszy spadek eksportu (o 28%) niż importu (o 22%), przełożył się na zmniejszenie nadwyżki o ponad 0,1 mld EUR, do 0,28 mld EUR.

Wykres 8. Dynamika polskiego handlu z wybranymi rynkami WNP w okresie I kw. 2015-II kw. 2016* (r/r).

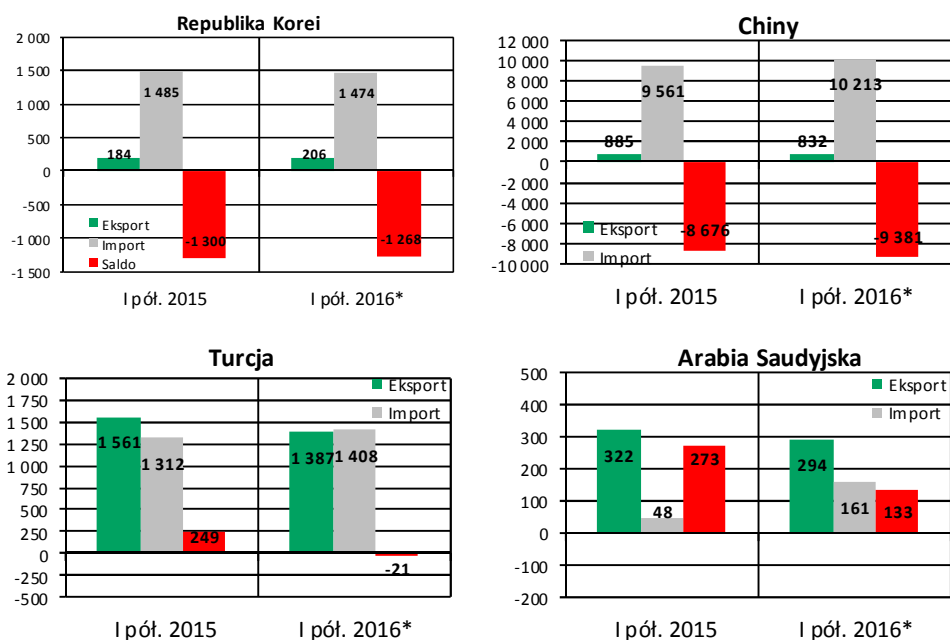
Źródło: DSR MR na podstawie danych GUS, *dane wstępne.

Jednocześnie ww. rynki znalazły się w czołówce krajów, z którymi w I półroczu 2016 r. notowaliśmy największe pogorszenie stanu zrównoważenia obrotów. W tym rankingu Chiny uplasowały się na miejscu 1., Turcja na 3., Arabia Saudyjska oraz ZEA kolejno na 5. i 6.

Te negatywne zmiany zostały częściowo złagodzone poprawą salda obrotów m.in.: Singapurem (o ponad 0,2 mld EUR), Irakiem (o 0,14 mld EUR) oraz Malezją (o 0,12 mld EUR).

W przekroju przedmiotowym największe pogłębienie deficytu z krajami słabiej rozwiniętymi notowano w obrotach: urządzeniami mechanicznymi i elektrycznymi; do rejestracji i odbioru dźwięku (o prawie 0,4 mld EUR), materiałami i wyrobami włókienniczymi (o 0,36 mld EUR), wyrobami różnymi (o 0,25 mld EUR), w tym *zabawkami, grami i artykułami sportowymi, ich częściami i akcesoriami* (o 0,13 mld EUR) oraz produktami pochodzenia roślinnego (o 0,17 mld EUR).

Wykres 9. Obroty towarowe z wybranymi rynkami słabiej rozwiniętymi w I półroczu 2016 r. (w mln EUR).

Źródło: DSR MR na podstawie danych GUS, *dane wstępne.

Syntetyczną prezentację zmian struktury geograficznej obrotów w okresie I półroczu 2016 r. na tle analogicznego okresu roku 2015 oraz ich wpływ na zmianę salda przedstawiono w załączniku nr 1.

4. Zmiany obrotów w przekroju towarowym

Według wstępnych danych GUS, w pierwszych sześciu miesiącach 2016 roku, spośród głównych grup towarowych najwyższy wzrost eksportu odnotowano w przypadku:

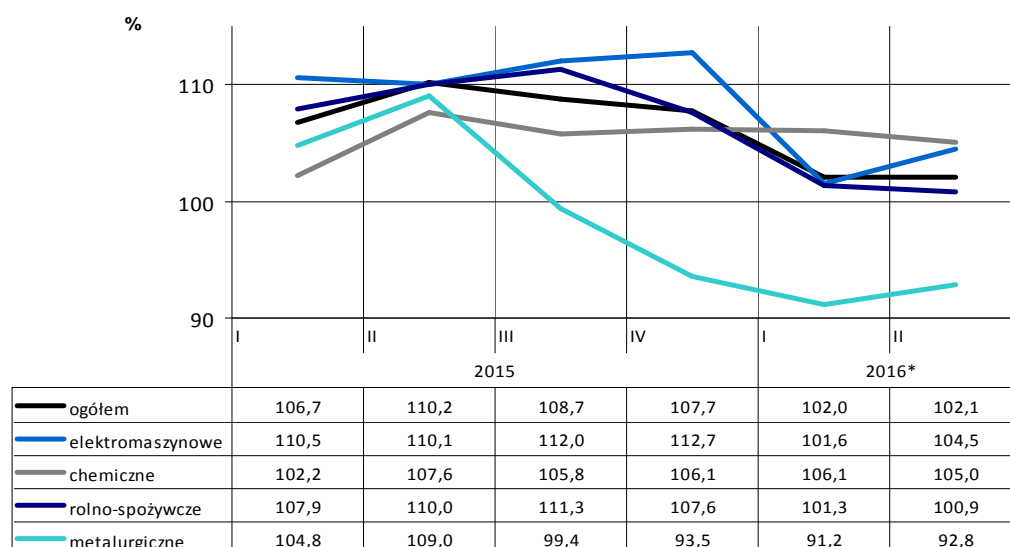
- **wyrobów przemysłu lekkiego** – o 16,8%, do ok. 4,1 mld EUR;
- **wyrobów różnych** – o 9,2%, do ok. 6,6 mld EUR (w tym przede wszystkim w pozycji *meble, pościel, materace itp.* o 10,4%, do ok. 5,5 mld EUR);
- **wyrobów ceramicznych** – o 6,5%, do ok. 2,3 mld EUR.

Utrzymujący się trend dynamicznego wzrostu wywozu **wyrobów przemysłu lekkiego** przełożył się na zwiększenie ich udziału w polskiej sprzedaży zagranicznej ogółem do 4,5% z 3,9% w analogicznym okresie 2015 r. Było to rezultatem znacznie szybszego wzrostu eksportu głównych pozycji tej grupy,

tj. *odzieży i dodatków odzieżowych z dzianin* o 18,9%, do ok. 0,9 mld EUR oraz *odzieży i dodatków odzieżowych innych niż z dzianin* o 21,6%, do 1,3 mld EUR, co z kolei odpowiadało łącznie za ponad 55% sprzedaży w tej grupie towarowej. Jednocześnie odnotowano znaczne przyspieszenie importu wyrobów przemysłu lekkiego, tj. wzrost o 11,5%, do ok. 5,4 mld EUR. Przełożyło się to na nieznaczne zmniejszenie deficytu notowanego w obrotach wyrobami tego przemysłu, do ponad 1,3 mld EUR.

Tradycyjnie już największy udział w polskiej wymianie towarowej z zagranicą, zarówno po stronie eksportu, jak i importu miały **wyroby przemysłu elektromaszynowego**. W tej grupie towarów – stanowiących 41,2% polskiego wywozu ogółem oraz 39,2% przywozu – wśród głównych pozycji - najszybszy wzrost sprzedaży odnotowano w przypadku *pojazdów nieszynowych oraz ich części i akcesoriów* - o 12,4%, do ok. 11,2 mld EUR. Sprzedaż dominujących pod względem wartościowym *kotłów, maszyn i urządzeń mechanicznych oraz ich części* zwiększyła się o 3,4%, do ok. 11,8 mld EUR. Zaś w trzeciej pozycji tej grupy, tj. *maszyny i urządzenia elektroniczne oraz ich części* – odnotowano spadek sprzedaży o 3,3%, do ok. 10,2 mld EUR. Wyniki eksportu w trzech w/w pozycjach przełożyły się na ogólny wzrost eksportu wyrobów elektromaszynowych o 3,1%, do 37,3 mld EUR. Z kolei import wyrobów elektromaszynowych pozostał na zbliżonym poziomie co przed rokiem, a nadwyżka obrotów zwiększyła o ponad 1,1 mld EUR, do blisko 3,5 mld EUR.

Wykres 10. Dynamika eksportu w głównych grupach towarowych w okresie I kw. 2015 – II kw. 2016 (r/r).

Źródło: DSR MR na podstawie danych GUS; *dane wstępne.

W analizowanym okresie na drugim miejscu pod względem wielkości obrotów znalazły się **wyroby przemysłu chemicznego** (ok. 28,5 mld EUR). Stanowiły one odpowiednio 14% polskiego wywozu ogółem i 18,4% przywozu. Po sześciu miesiącach 2016 r. zarówno po stronie eksportu, jak i importu notowano ich szybszy wzrost niż przeciętnie, tj. odpowiednio o 5,6%, do 12,6 mld EUR i o 4,6%, do 15,9 mld EUR.

Kolejną dominującą grupą w polskiej wymianie towarowej w okresie I półrocza 2016 r. były **artykuły rolno-spożywcze** – stanowiące 12,8% polskiej sprzedaży i 9,4% całkowitego przywozu, których wartość wzrosła odpowiednio o 1,1%, do ok. 11,6 mld EUR oraz o 4,6%, do ok. 8,1 mld EUR. Szybsze tempo wzrostu importu niż eksportu, wpłynęło na nieznaczne zmniejszenie nadwyżki w obrotach tymi towarami, tj. o 0,2 mld EUR, do ok. 3,4 mld EUR. Największe dodatnie saldo zostało wygenerowane w handlu *mięsem i podrobami jadalnymi* (ok. 1,3 mld EUR), *przetworami ze zbóż, mąki, skrobi lub mleka itp.* (0,7 mld EUR) oraz *tytoniem i przetworzonymi namiastkami tytoniu* (0,6 mld EUR).

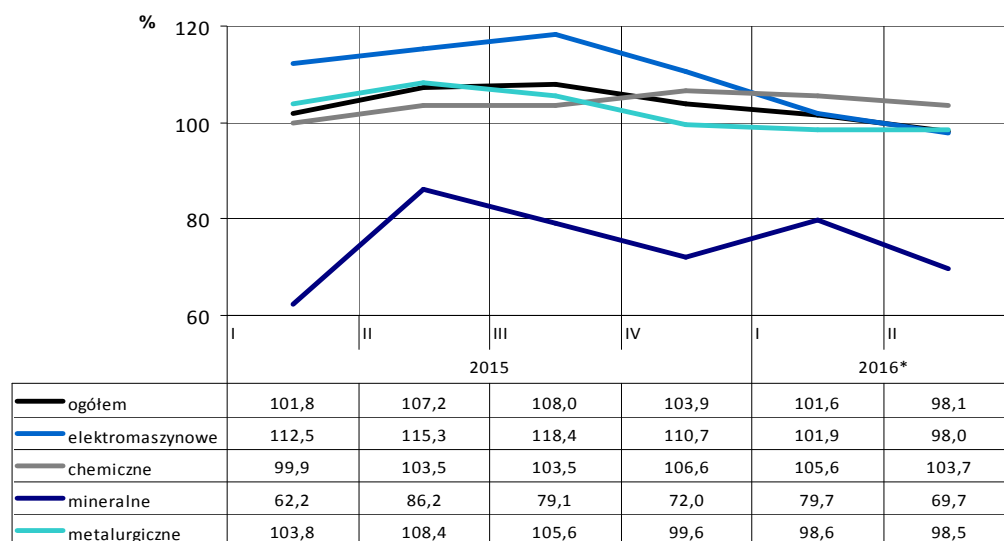
W ujęciu geograficznym po pierwszym półroczu 2016 r. najszybszy wzrost eksportu towarów rolno-spożywczych pośród naszych głównych partnerów handlowych, odnotowano w przypadku Hiszpanii (o 27%), Wielkiej Brytanii (o 12,4%) oraz Czech (o 6,3%), zaś pośród słabiej dotychczas wykorzystywanych i rozpoznanych rynków: do RPA, Iranu czy Nigerii. Warto zaznaczyć, że po trzech latach spadków, sprzedaż art. rolno-spożywczych wzrosła również na Białoruś (o ponad 40%), jakkolwiek należy wziąć pod uwagę niską bazę odniesienia. Powyższe wyniki w pewien sposób skompensowały spadek wywozu produktów żywnościowych na rynek francuski (o ok. 25%), włoski (o 11%) oraz rosyjski (o 5%). W odniesieniu do tego ostatniego rynku warto zaznaczyć, że odnotowano dalszy spadek Rosji na liście naszych najważniejszych odbiorców produktów rolno-spożywczych. O ile w roku 2013 Rosja na tej liście plasowała się na miejscu 3., to po sześciu miesiącach 2016 r. spadła aż na miejsce 18.

Szybsze niż przeciętne tempo wzrostu eksportu odnotowano w następujących głównych pozycjach:

- przetwory z warzyw, owoców itd. (o 16,6%, do ok. 0,6 mld EUR);
- przetwory ze zbóż, mąki, skrobi lub mleka (o 13,7%, do blisko 1 mld EUR);
- kakao i przetwory z kakao (o 10,2%, do ok. 0,6 mld EUR) oraz
- mięso i podroby jadalne (o 6,1%, do ok. 1,9 mld EUR).

W tym czasie po stronie importu najwyższą dynamikę odnotowano w przypadku przywozu zbóż (wzrost o 20,7%, do ok. 0,2 mld EUR), tłuszczu i olei zwierzęcych (o 15,4%, do 0,4 mld EUR), a także ryb, skorupiaków, mięczaków i innych bezkręgowców wodnych (o 16,3%, do ok. 0,6 mld EUR).

Wykres 11. Dynamika importu w głównych grupach towarowych w okresie I kw. 2015 – II kw. 2016 (r/r).

Źródło: DSR MR na podstawie danych GUS; *dane wstępne.

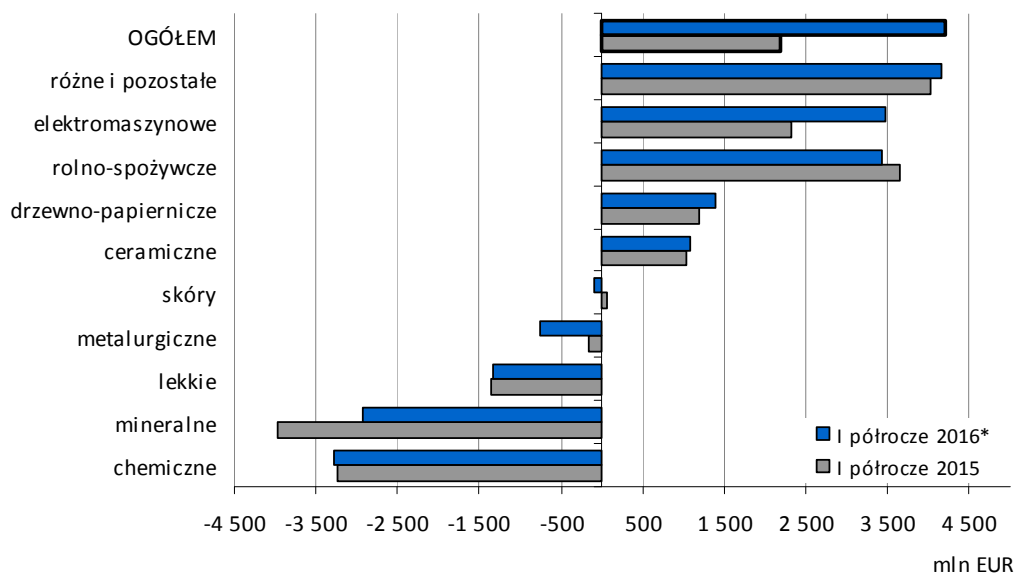
Jak już wcześniej wskazano, swoją pozycję w polskim handlu zagranicznym umocniły **meble i ich części**, których udział w całkowitym polskim eksporcie zwiększył się o 0,4 pkt. proc., do 6%. Było to następstwem prawie 5-krotnie wyższego tempa wzrostu sprzedaży niż przeciętnie, tj. o 10,4%, do ok. 5,5 mld EUR. Przełożyło się to również na zwiększenie nadwyżki, do ok. 4,3 mld EUR.

Na liście najważniejszych pozycji w polskim eksporcie (agregowanych na poziomie 4-cyfrowych kodów CN) po I półroczu br. najwyższy wzrost sprzedaży odnotowano w następujących towarach:

- części i akcesoria samochodów (CN 8708) – wzrost o 14,1%, do ok. 5,2 mld EUR;
- samochody osobowe (CN 8703) – o 14,4%, do 3,6 mld EUR;

- meble do siedzenia lub spania i ich części (CN 9401) – o 13,3%, do 2,7 mld EUR;
- maszyny i urządzenia do automatycznego przetwarzania danych – o 5,9%, do 1,7 mld EUR;
- silniki turbodoładowane itp. – o 26%, do ponad 1 mld EUR oraz
- artykuły z tworzyw sztucznych – o 10,4%, do 0,8 mld EUR.

Wykres 12. Saldo obrotów w przekroju towarowym po I półroczu 2016 r. (na tle analogicznego okresu 2015 r.)

Źródło: DSR MR na podstawie danych GUS; *dane wstępne.

Syntetyczną prezentację zmian struktury towarowej obrotów w okresie I półrocza 2016 na tle analogicznego okresu roku poprzedniego oraz ich wpływ na zmianę salda przedstawiono w załączniku nr 2.

6. Projekcja obrotów towarowych na 2016 rok

Na wyniki handlu zagranicznego Polski w 2016 r. decydujący wpływ będą miały następujące czynniki:

- **Słabsza koniunktura gospodarcza w krajach rozwiniętych, w tym szczególnie w UE.** Zgodnie z majowymi prognozami Komisji Europejskiej, PKB UE spowolni do 1,8% w 2016 r. (tj. o 0,2 pkt. proc. r/r), w tym naszych głównych partnerów handlowych: Niemiec do 1,6% (tj. o 0,1 pkt. proc.), Wielkiej Brytanii do 1,8% (tj. o 0,5 pkt. proc.), Czech do 2,1% (2-krotnie).

Jednocześnie słabsza kondycja gospodarcza UE będzie miała swoje negatywne przełożenie na tempo wzrostu wolumenu importu towarów i usług krajów unijnych (spowolnienie o ponad 1 pkt. proc., do 4,7% w 2016 r.), które są odbiorcą ok. 80% naszego łącznego wywozu. Zgodnie z szacunkami KE, w 2016 r. w 19 krajach UE odnotuje się wyhamowanie wzrostu importu, w tym w Niemczech do 4,4% (tj. o 1,5 pkt. proc.), Wielkiej Brytanii do 4% (o 2,3 pkt. proc.), Czechach do 5,8% (o 2,1 pkt. proc.) oraz Francji do 4,8% (o 1,6 pkt. proc.).

- **Spowolnienie gospodarcze w Chinach** (wg prognoz MFW z lipca br., do 6,6% w 2016 r.).

Utrzymujące się spowolnienie gospodarcze w Chinach może negatywnie przełożyć się na wielkość polskiego eksportu ze względu na silne powiązanie gospodarcze Chin z Niemcami. Chiny są ważnym partnerem eksportowym dla Niemiec. Niższy popyt azjatyckiego rynku przekłada się na niższy wywóz z Niemiec, który w pewnym stopniu zasilany jest przez polskie komponenty. W konsekwencji może to doprowadzić do wyhamowania niemieckiego importu z Polski.

- **Spowolnienie wzrostu/recesja w gospodarkach eksportujących ropę naftową**, w wyniku spadku cen tego surowca (zgodnie z prognozami MFW, do 42,9 USD za baryłkę w 2016 r., tj. o ponad 15% r/r).

Zgodnie z szacunkami MFW, w Rosji utrzyma się recesja, na poziomie 1,2% w 2016 r.

- **Spowolnianie wzrostu gospodarczego Polski**, do 3,5% w 2016 r. (wobec 3,6% w 2015 r.).

Wskazane negatywnie oddziałujące na nasz handel czynniki zostaną częściowo złagodzone sprzyjającym, tj. podnoszącym konkurencyjność naszego eksportu, **kursem walutowym**. Wg szacunków KE w skali całego 2016 r. średni kurs PLN/EUR wyniesie 4,3037, co oznacza aprecjację euro o 2,9% r/r.

Biorąc pod uwagę powyższe czynniki i uwarunkowania konieczna wydaje się korekta in minus szacowanych na początku bieżącego roku przez MR prognoz wzrostu obrotów towarowych Polski. Obecnie przewidujemy, że rok 2016 zamkniemy: wzrostem eksportu o 3% (ok. 185 mld EUR) oraz wzrostem importu o 2% (ok. 181 mld EUR). Wyprzedzenie eksportowe pozwoli utrzymać nadwyżkę obrotów (na poziomie ok. 4 mld EUR w 2016 r.).

Załącznik 1. Zmiany struktury geograficznej obrotów towarowych Polski w I półroczu 2016 i ich wpływ na saldo wymiany.

Grupy krajów / kraje		I półrocze 2016*			I półrocze 2015			Zmiany		
		Eksport	Import	Saldo	Eksport	Import	Saldo	eksportu	importu	salda
								wzrost (+)	wzrost (-)	popr. (+)
		spadek (-)	spadek (+)	pog. (-)						
mln EUR										
POLSKA OGÓŁEM, W TYM:		90 463	86 266	4 197	88 626	86 440	2 187	1 836	174	2 010
KRAJE ROZWIŃIĘTE GOSPODARCZO		78 524	58 977	19 547	76 157	58 241	17 915	2 367	-735	1 632
1.	UNIA EUROPEJSKA	72 255	53 018	19 237	70 566	52 437	18 130	1 689	-582	1 107
1.1.	KRAJE STREFY EURO	51 598	42 566	9 032	50 428	41 790	8 638	1 171	-777	394
	NIEMCY	24 607	20 276	4 330	23 811	19 663	4 148	796	-613	182
	FRANCJA	5 287	3 524	1 763	5 074	3 447	1 627	213	-77	135
	WŁOCHY	4 588	4 591	-4	4 397	4 801	-404	191	209	400
	NIDERLANDY	3 935	3 252	683	3 973	3 231	743	-38	-22	-60
	HISZPANIA	2 627	2 015	612	2 384	1 904	480	243	-111	132
	SŁOWACJA	2 216	1 806	410	2 296	1 612	684	-80	-194	-274
1.2	POZOSTAŁE KRAJE UE	20 657	10 452	10 205	20 139	10 647	9 492	518	195	713
	REPUBLIKA CZESKA	6 019	3 117	2 902	5 825	3 136	2 689	194	19	213
	WIELKA BRYTANIA	5 866	2 258	3 607	5 922	2 276	3 647	-57	17	-39
	SZWECJA	2 605	1 495	1 110	2 413	1 653	760	192	158	350
	WĘGRY	2 337	1 495	842	2 320	1 400	920	17	-96	-78
	DANIA	1 571	1 007	564	1 510	1 085	425	61	78	138
2.	POZOSTAŁE KRAJE ROZWIŃIĘTE (POZA UE)	6 268	5 958	310	5 590	5 805	-215	678	-154	524
	STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	2 301	2 500	-199	1 964	2 347	-384	337	-152	185
	NORWEGIA	1 165	846	319	1 178	922	256	-13	75	63
	SZWAJCARIA	867	694	173	751	710	40	117	16	133
	KANADA	706	177	528	629	177	452	77	-1	76
	JAPONIA	266	1 145	-879	249	1 143	-894	17	-2	15
POZOSTAŁE KRAJE (POZA KRAJAMI ROZWIŃIĘTYMI)		11 939	27 290	-15 351	12 470	28 198	-15 729	-531	909	378
1.	WSPÓLNOTA NIEPODLEGŁYCH PAŃSTW	4 854	6 446	-1 592	4 742	8 167	-3 425	112	1 721	1 832
	ROSJA	2 481	4 988	-2 507	2 470	6 577	-4 107	11	1 589	1 600
	UKRAINA	1 450	815	635	1 308	692	616	142	-123	19
	BIAŁORUŚ	605	382	223	564	415	149	41	33	74
2.	INNE KRAJE (BEZ ROZWIŃIĘTYCH I WNP)	7 085	20 843	-13 758	7 727	20 032	-12 304	-642	-812	-1 454
	TURCJA	1 387	1 408	-21	1 561	1 312	249	-174	-97	-271
	CHINY	832	10 213	-9 381	885	9 561	-8 676	-53	-653	-705
	SINGAPUR	356	348	8	135	346	-211	221	-2	219
	ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE	326	49	276	450	63	387	-124	14	-111

Źródło: DSR MR na podstawie danych GUS; *dane wstępne.

Załącznik 2. Zmiany struktury przedmiotowej obrotów towarowych Polski w I półroczu 2016 r. i ich wpływ na saldo wymiany.

Kod CN	Grupy towarowe / sekcje CN	I półrocze 2016*			I półrocze 2015			Zmiany		
		Eksport	Import	Saldo	Eksport	Import	Saldo	eksportu	importu	salda
								wzrost (+)	wzrost (-)	popr. (+)
		mIn EUR			mIn EUR			spadek (-)	spadek (+)	pog. (-)
POLSKA OGÓŁEM		90 463	86 266	4 197	88 626	86 440	2 187	1 836	174	2 010
	ARTYKUŁY ROLNO-SPOŻYWCZE	11 553	8 122	3 430	11 427	7 768	3 659	126	-354	-229
I	ZWIERZĘTA ŻYWE; PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO	3 565	2 290	1 275	3 484	2 164	1 320	81	-125	-44
II	PRODUKTY POCHODZENIA ROŚLINNEGO	2 115	2 132	-17	2 311	2 107	204	-196	-25	-221
III	TŁUSZCZE, OLEJE POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO I ROŚLINNEGO; PROD. ICH ROZKŁADU	325	398	-73	308	345	-37	17	-53	-36
IV	GOTOWE ARTYKUŁY SPOŻ.; NAPOJE BEZALKOHOL., ALKOHOL I OCET; TYTOŃ	5 548	3 303	2 245	5 325	3 152	2 172	224	-151	73
	PRODUKTY MINERALNE	2 363	5 280	-2 917	3 166	7 132	-3 967	-803	1 853	1 050
V	PRODUKTY MINERALNE	2 363	5 280	-2 917	3 166	7 132	-3 967	-803	1 853	1 050
	WYROBY PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO	12 626	15 915	-3 289	11 962	15 208	-3 247	664	-707	-42
VI	PRODUKTY PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO I PRZEMYSŁÓW POKREWNYCH	6 126	8 881	-2 754	5 814	8 613	-2 799	312	-268	44
VII	TWORZYWA SZTUCZNE I WYROBY Z NICH; KAUCZUK I WYROBY Z KAUCZUKU	6 500	7 034	-535	6 148	6 596	-448	352	-439	-87
	SKÓRY	587	687	-101	635	584	51	-49	-103	-152
VIII	SKÓRY; WYROBY Z NICH; ART. PODRÓŻNE, TORBY ,POJEMNIKI	587	687	-101	635	584	51	-49	-103	-152
	WYROBY PRZEMYSŁU DRZEWNO-PAPIERNICZEGO	4 546	3 152	1 394	4 283	3 091	1 192	262	-61	202
IX	DRZEWO I WYROBY Z NIEGO; WYROBY Z KORKA, SŁOMY, ESPARTO; WYR. KOSZYKARSKIE	2 023	702	1 321	1 919	678	1 241	105	-24	80
X	ŚCIER DRZEWNY LUB Z INNEGO WŁÓKNISTEGO MAT. CELULOZOWEGO; PAPIER I TEKSTURA	2 523	2 450	73	2 365	2 413	-48	158	-37	121
	WYROBY PRZEMYSŁU LEKKIEGO	4 082	5 414	-1 332	3 495	4 854	-1 359	587	-560	28
XI	MATERIAŁY I WYROBY WŁÓKIENNICZE	3 483	4 614	-1 131	2 996	4 078	-1 082	487	-536	-49
XII	OBUWIE, NAKRYCIA GŁOWY, PARASOLE, LASKI, PIÓRA, SZTUCZNE KWIATY	599	800	-201	499	776	-277	100	-24	76
	WYROBY CERAMICZNE	2 321	1 243	1 079	2 180	1 140	1 040	141	-103	39
XIII	WYROBY Z KAMIENI GIPSU, CEMENTU, AZBESTU, MIKI ITP; WYROBY CERAMICZNE, SZKŁO	1 791	1 036	755	1 675	939	736	116	-98	19
XIV	PERŁY; METALE I KAMIENIE SZLACHETNE I PÓLSZLACHETNE; SZTUCZNA BIŻUTERIA	530	206	324	505	201	304	25	-5	20
	WYROBY METALURGICZNE	8 472	9 227	-755	9 209	9 363	-154	-737	136	-601
XV	WYROBY NIESZLACHETNE I WYROBY Z METALI NIESZLACHETNYCH	8 472	9 227	-755	9 209	9 363	-154	-737	136	-601
	WYROBY PRZEMYSŁU ELEKTROMASZYNOWEGO	37 289	33 813	3 476	36 183	33 856	2 327	1 106	44	1 150
XVI	URZĄDZENIA MECHANICZNE I ELEKTRYCZNE; DO REJESTRACJI I ODBIORU DŹWIĘKU	22 043	21 547	496	22 004	22 095	-91	39	548	587
XVII	POJAZDY, STATKI POWIETRZNE, JEDNOSTKI PŁYWAJĄCE I WSPÓŁDZIAŁ. URZĄDZENIA	13 885	10 189	3 696	12 918	9 670	3 249	967	-519	447
XVIII	PRZYRZĄDY, APARATY OPTYCZNE, KINEMATOGRAF., POMIAROWE, MEDYCZNE, ZEGARKI, IN	1 361	2 077	-716	1 261	2 092	-832	100	15	116
	WYROBY RÓŻNE I POZOSTAŁE	6 592	2 427	4 165	6 039	2 012	4 027	553	-415	138
XIX	BROŃ I AMUNICJA; CZĘŚCI I AKCESORIA	107	64	43	45	53	-8	62	-10	51
XX	WYROBY RÓŻNE	6 475	2 354	4 121	5 979	1 951	4 028	496	-403	93
XXI	DZIEŁA SZTUKI, PRZEDMIOTY KOLEKCYJERSKIE	10	8	2	15	9	6	-5	1	-4
XXII	POZOSTAŁE	33	941	-908	48	1 429	-1 382	-15	488	474

Źródło: DSR MR na podstawie danych GUS; *dane wstępne.

*Opracowano
w Wydziale Analiz Makroekonomicznych i Prognoz
w Departamencie Strategii Rozwoju
Rafał Staśkiewicz
Monika Walczak*

*Akceptowała:
Aneta Piątkowska
Zastępca Dyrektora Departamentu*

Warszawa, wrzesień 2016 r.